

OPIS PRZEDMIOTU (MODUŁU KSZTAŁCENIA) – SYLABUS

1.	Nazwa przedmiotu (modułu) w języku polskim: Historia Muzyki Antyku i Średniowiecza	
2.	Nazwa przedmiotu (modułu) w języku angielskim: History of Ancient and Medieval Music	
3.	Jednostka prowadząca przedmiot: Instytut Muzykologii	
4.	Kod przedmiotu (modułu): 22-MZ-S1-HiMuAnS	
5.	Rodzaj przedmiotu (modułu): obowiązkowy	
6.	Kierunek studiów: muzykologia	
7.	Poziom studiów: studia I stopnia, stacjonarne	
8.	Rok studiów: 1	
9.	Semestr: zimowy	
10.	Forma zajęć i liczba godzin: wykład, 15 i ćwiczenia, 30.	
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, osoby prowadzącej zajęcia Dr Wojciech Odoj	
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu (modułu) oraz zrealizowanych przedmiotów: znajomość podstawowych zasad muzyki	
13.	Cele przedmiotu: Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami, formami i cechami muzyki średniowiecza.	
14.	<p>Zakładane efekty kształcenia:</p> <p>student zna podstawową terminologię i posiada ogólną wiedzę z zakresu historii muzyki antyku i średniowiecza. ***</p> <p>student zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji dzieł muzycznych oraz dzieł słowno-muzycznych epoki średniowiecza. ***</p> <p>student potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację utworów muzycznych średniowiecza z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym ***</p> <p>student posiada umiejętność charakteryzowania muzyki średniowiecza oraz stylów i gatunków muzycznych; orientuje się w twórczości najważniejszych kompozytorów epoki. ***</p>	<p>Symbole kierunkowych efektów kształcenia. K_W02</p> <p>K_W06</p> <p>K_U05</p> <p>K_U07</p>

	<p>student ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego zdobywania wiedzy, dokształcania się zawodowego i zdobywania umiejętności.</p>	<p>K_K01</p>
<p>15.</p>	<p>Treści programowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie muzyki greckiej. Pitagoras. Platon. Boecjusz. <i>Septem artes liberales</i>. Augustyn z Hippony. Periodyzacja średniowiecza; ogólna charakterystyka epoki. Geneza i rozwój chrześcijaństwa. 2. Liturgia chrześcijańska do roku 1000. Wpływ liturgii żydowskiej. Św. Ambroży. Monastycyzm. Grzegorz Wielki. Liturgie Kościoła zachodniego; mozarabska, celtycka, gallikańska, ambrozjańska, rzymska. Księgi liturgiczne. Rok liturgiczny. 3. Chorał łaciński: ogólna charakterystyka. Notacja chorałowa i jej rozwój. Gwidon z Arezzo, solmizacja, "ręka Gwidona", gamut. System modalny: cechy poszczególnych skal. Recytatyw liturgiczny i melodie swobodne. Ogólne cechy chorału. 4. Muzyka godzin kanonicznych (oficjum pozamszalne) Ogólna budowa poszczególnych nabożeństw; nieszpory, kompleta, lauda i jutrznia. Antyfony i psalmy. Responsoria. Hymny. Kantyki. Antyfony maryjne. 5. Msza; części zmienne i stałe (proprium i ordinarium) 6. Tropy, sekwencje i dramat liturgiczny. Tropy: geneza, typy, funkcja. Związek tropów tekstowych z oryginalnym tekstem. Sekwencje; próba definicji; rozwój historyczny; Notker; problemy wykonawcze. Rozwój bożonarodzeniowych i wielkanocnych tropów, <i>Quem quaeritis</i>. Charakterystyka dramatu liturgicznego. 7. Początki polifonii Organum w traktatach i jego typy. Gwidon z Arezzo i John Cotton. Troparium winchesterskie. St. Martial i Santiago de Compostela. Organum melizmatyczne i discantus; problemy rytmiczne; notacja. Pierwsze przykłady organum 3-głosowego. 8. Szkoła Notre Dame i organum Paryż. Anonimus IV. Leoninus; <i>Magnus Liber</i>; organizacja i zawartość. Modi rytmiczne: pochodzenie, system, transkrypcja. Style: organum purum, copula, discantus. Przykłady muzyczne. Perotinus i jego zasługi w rozwoju organum; clausula zastępcza. 3- i 4- głosowe organa. <i>Sederunt</i>. 9. Szkoła Notre Dame: conductus i motet. Conductus: typy, faktura, tekst i funkcja; cauda. Clausula. Od klauzuli do motetu. Związki tekstowe. Kontekst społeczny. 10. Pieśń monodyczna I: pieśń łacińska, trubadurzy. <i>Carmina burana</i>. Kontekst społeczny. <i>Jongleurs</i>. Trubadurzy: <i>vidas</i>-krótkie biografie trubadurów. Miłość dworska. Idealizacja kobiety a kult maryjny. Ogólna charakterystyka twórczości muzycznej; <i>canso</i>, <i>sirventes</i>, <i>alba</i>, <i>pastorela</i>. Krucjata przeciw albigensom. 11. Pieśń monodyczna II: Truwerzy. <i>Chansons de geste</i>; <i>chansons de toile</i>; <i>lais</i>, <i>ballade</i>, <i>virelai</i>, <i>rondeau</i>. Ogólna charakterystyka. Pieśń monodyczna poza Francją. Minnisingerzy. Cechy wspólne z trubadurami i truwerami; Włochy: <i>lauda</i>. Hiszpania: <i>cantiga</i>. Problemy wykonawcze 12. Polifonia wieku XIII. Notacja frankońska. Conductus, jego dalszy rozwój. Motet: francuski, politekstowy. Funkcja. Problemy wykonawcze. Główne źródła. Inne formy: <i>rondellus</i>, <i>hocket</i>. Instrumenty i muzyka instrumentalna; tańce; <i>puncta</i>; związki z sekwencją 	

	<p>13. Francuska <i>Ars Nova</i> Philippe de Vitry. Johannes de Muris. <i>Ars Antiqua i Ars Nova</i>. Notacja <i>Ars nova</i>. Motet izorytmiczny. Chace.</p> <p>14. Guillaume de Machaut - jego życie i twórczość. <i>Messe de Notre Dame</i>: struktura i styl. Dalszy rozwój motetu. Pieśni świeckie: <i>lais, rondeaux, ballade, virelais</i>. Forma, faktura, rytm, dysonans i <i>musica ficta</i>. Problemy wykonawcze. Przykłady. Włoska <i>Ars Nova</i> (włoskie <i>trecento</i>). Włoska polifonia: geneza. Notacja. Marchettus de Padua. Podstawowe formy: <i>caccia, madrygał, ballata</i>. Francesco</p> <p>15. Landini. Charakterystyka stylu i form. Późny wiek XIV: styl manierystyczny</p>
16.	<p>Zalecana literatura (podręczniki): Gustave Reese, <i>Music in the Middle Ages</i>, New York, 1940. Richard Hoppin, <i>Medieval Music</i>, New York, 1978. Jeremy Yudkin, <i>Music in Medieval Europe</i>, New Jersey, 1989. Willi Apel, <i>Gregorian Chant</i>, Bloomington, 1958. David Hiley, <i>Western Plainchant: a Handbook</i>, New York, 1993. Carl Parrish, <i>The Notation of Medieval Music</i>, New York, 1957, 1959, 1978. John Harper: <i>Formy i układ liturgii zachodniej od X do XVIII wieku</i>, Kraków 1998. Anne Walters Robertson, <i>Guillaume de Machaut and Reims</i>, New York 2002. Zofia Dobrzańska-Fabiańska: <i>Polifonia średniowiecza</i>, Kraków, 2000. <i>Historia Muzyki Polskiej</i>, red. S. Sutkowski, - Jerzy Morawski: <i>Średniowiecze do roku 1320</i>, Warszawa 2006. - Katarzyna Morawska: <i>Średniowiecze 1320-1500</i>, Warszawa 1998. Jerzy Pikulik, <i>Wykonywanie chorału gregoriańskiego</i>, "Canor" 1992 nr 2 (3). Thomas Binkley, <i>O współczesnym wykonywaniu średniowiecznego repertuaru monofonicznego</i>, "Canor" 1997 nr 18. 19 i 20. Leo Treitler, <i>Homer i Grzegorz</i>, "Canor" 2000 nr 1 i 2.</p>
17.	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia: egzamin (test otwarty składający się z ok. 50 pytań) obejmuje materiał zaprezentowany na zajęciach; test odsłuchowy odbędzie się na ostatnich zajęciach (lista wymaganych utworów znajduje się w osobnym pliku pdf.) Zaliczenie przedmiotu na podstawie obecności i aktywności na zajęciach.</p>
18.	<p>Język wykładowy: polski</p>

19. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:	 15 30
Praca własna studenta, np.: - przygotowanie do zajęć: - opracowanie wyników:	 30

- czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	30 10
Suma godzin	115
Liczba punktów ECTS	3

*Objaśnienie oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem)- kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy w efektach kształcenia

U - kategoria umiejętności w efektach kształcenia

K (po podkreślniku) - kategoria kompetencji społecznych w efektach kształcenia

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia